

Waar is het feestje? Hier is het feestje!

Deze lesbrief hoort bij de inclusieve feest- en gedenkdagenkalender *Openbare scholen – waar verhalen samenkomen* van VOS/ABB en de Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO). In deze les, die uit meerdere lesonderdelen bestaat, leren de leerlingen meer over diverse feest- en gedenkdagen die in ons land en wereldwijd worden gevierd. Ook werpen zij een kritische blik op het vieringenbeleid van de school, wat leidt tot een democratisch gekozen verbeterplan voor dit vieringenbeleid. Dit verbeterplan kan tot slot worden gepitcht bij de ouderraad en directie.

De openbare school is een samenleving in het klein. Op de openbare school is namelijk iedereen welkom. In de wet staat dan ook dat openbare scholen 'ieders godsdienst of levensbeschouwing eerbiedigen' en dat ze moeten bijdragen 'aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden'. Dat zien we terug in de kernwaarden van het openbaar onderwijs: gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting. Kortom: je wil én moet op de openbare school actief aandacht besteden aan verschillende vormen van diversiteit.

De inclusieve feest- en gedenkdagenkalender 'Openbare scholen – waar verhalen samenkomen' is om op laagdrempelige en frequente wijze diversiteit een plek te geven in de klas.

Bespreekpunten als je de kalender klassikaal bekijkt

Lees de slogan *Openbare scholen – waar verhalen samenkomen* voor. Wat zou deze slogan precies betekenen?

- Wat betekent het om een openbare school te zijn? Wat is bijvoorbeeld het verschil met een religieuze school?
- Waarom kunnen nou juist op de openbare school heel veel verhalen uit de samenleving samenkomen (omdat dit de school is waar iedereen uit de samenleving welkom is)?
- Waarom kan het krachtig zijn om aan meerdere feest- en gedenkdagen aandacht te besteden, naast de traditionele, overwegend christelijke feesten (zo voelt iedereen zich nog meer gezien en gerespecteerd op onze school, zo kunnen we nog meer van anderen leren op een leuke manier, zo leren we nog beter met anderen omgaan)?
- Wat is eigenlijk het verschil tussen een feestdag en een gedenkdag (laat ze voorbeelden geven van beide dagen)?
- Wat zien we allemaal op de poster, wat valt je op als we door de website met alle feest- en gedenkdagen heen scrollen (niet alleen maar religieuze feesten, maar ook ander soort belangrijke dagen, zoals de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie of Dag van de Mensenrechten), en misschien veel feest- en gedenkdagen die ze nog niet kennen?

De feest- en gedenkdagen onder de loep

STAP 1

Introductie

Vertel de leerlingen dat we het in deze les gaan hebben over de feest- en gedenkdagen die we vieren hier in de klas, en op school. Je laat de kalender zien (eventueel ook de digitale versie). Je bespreekt de kalender met de klas. Zie 'besprekpunten' hierboven voor diverse vragen die je kan stellen bij het bespreken van de kalender.

STAP 2

Welke feest- en gedenkdagen kennen we al (in kleine groepjes)

Laat leerlingen vervolgens in kleine groepjes (van 3 à 4 leerlingen) zoveel mogelijk feest- en gedenkdagen opschrijven op een A3-vel. Welke feestdagen vieren ze bijvoorbeeld thuis? Van welke andere feest- of gedenkdagen hebben ze weleens gehoord, misschien via vrienden of vriendinnen of uit de regio? Wat weten ze over deze dagen? Per groep maken ze een overzicht van alle dagen die ze kennen met de (beknopte) informatie die ze hierover weten. Er mag ook bij worden getekend. De groepjes delen hierna klassikaal welke feest- en gedenkdagen zij kennen en hier maak je een complete lijst van. Vergeet bij het bespreken niet de verjaardagen van de leerlingen en lokale feesten die voor jullie regio belangrijk zijn. Na het delen van alle groepjes heb je dus een lijst van alle feest- en gedenkdagen die jouw leerlingen kennen.

STAP 3

In groepjes feest- en gedenkdagen onderzoeken (+ device)

De leerlingen gaan nu met hetzelfde groepje de online 'achterkant' van de feest- en gedenkdagenkalender onderzoeken, door op hun device naar deze link te gaan: www.openbaaronderwijs.nu/kalender.

Laat de leerlingen vrij om in de verschillende maanden de feest- en gedenkdagen te onderzoeken en soms ook een filmpje te bekijken. Het gaat erom dat ze zelf op onderzoek uitgaan en dat zij meer kennis opdoen over verschillende soorten feest- en gedenkdagen. Ze kunnen notities maken op hun eerder gebruikte A3-vel.

Laat een paar leerlingen tot slot kort delen wat hen is opgevallen. Welke feesten en/of gedenkdagen waren nieuw voor ze? Missen ze nog bepaalde dagen? Waar zouden ze nog meer over willen leren?

Tip

Laat als leuk intermezzo soms na het presenteren van een groepje over een feest- of gedenkdag een video zien, bijvoorbeeld:

 [filmpje over Chanoeka](#)

 [filmpje over Divali](#)

STAP 4

Het vieringenbeleid van de school onder de loep

Vertel de leerlingen dat we nu gaan inzoomen op de vieringen/gedenkdagen die we met de hele school vieren. De leerlingen gaan in dit deel van de les nadenken over de vraag: **Welke belangrijke dagen vieren/gedenken we hier op school en zou dit vieringenbeleid misschien beter kunnen?** De kinderen gaan in dit deel van de les een verbeterplan schrijven voor het vieringenbeleid van de school, en de beste ideeën mogen uiteindelijk zelfs aan de directeur en de ouderraad worden gepresenteerd! Laat op het digibord (of op losse blaadjes) het jaaroverzicht van het vieringenbeleid van de school zien en neem dit klassikaal door. Wat valt de leerlingen op? Kunnen ze verschillen benoemen tussen de vieringen van de school, en de kalender die ze net samen digitaal hebben doorgenomen?

Neem de leerlingen plenair mee in wat het betekent om een 'inclusiever vieringenbeleid' te hebben op de school. Weet iemand wat inclusief betekent (dat iedereen kan meedoen en erbij hoort) en waarom zou een inclusiever vieringenbeleid passen bij een openbare school? Een idee kan zijn om elk jaar, naast bepaalde vieringen die men misschien wil laten bestaan (zoals het kerstdiner) bijvoorbeeld telkens een ander feest aandacht te geven uit een andere levensbeschouwing. Ook kan het een idee zijn om juist aan niet-religieuze dagen, zoals de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie, aandacht te geven in de hele school. Een ander idee kan zijn om Kerstmis breder en inclusiever neer te zetten, zodat ook andere religieuze of natuurfeesten daar een plek in krijgen die hetzelfde thema centraal stellen (zoals Chanoeka en Divali, waarbij net als bij Kerstmis het thema 'licht' centraal staat). Of je combineert feestdagen tijdens 'seizoensfeesten' - welke feesten zijn er bijvoorbeeld in de lente die de komst van nieuw leven vieren? Etc.

Zorg ervoor dat leerlingen na dit gesprek meer besef hebben van wat een inclusiever vieringenbeleid zou kunnen betekenen en waarom het belangrijk is om kritisch na te denken over welke feest- en gedenkdagen je als school centraal wil stellen.

STAP 5

In groepjes het vieringenbeleid van de school onderzoeken en verbeterplan maken

- Je deelt de leerlingen in groepjes op van 3 à 4 leerlingen. Per groep krijgen ze het vieringenoverzicht van de school, een device en een groot vel met pennen/stiften tot hun beschikking.
- De leerlingen onderzoeken de volgende vragen met hun groepje en maken tot slot een verbeterplan voor het vieringenbeleid van de school:

Vragen

- 1 Op welke dagen zijn we vrij van school? En welke feesten worden er gevierd bij ons op school?
- 2 Zijn wij het eens met de keuzes van deze vieringen? Wat zouden we misschien kunnen doen om dit nog 'inclusiever' te maken? Welke feest- of gedenkdagen moeten worden toegevoegd?
- 3 Soms vallen feestdagen of belangrijke perioden samen. Moeten we daar als school rekening mee houden? En zo ja, hoe dan? Kunnen we bijvoorbeeld tijdens de ramadan een paasontbijt of uitje naar een pretpark organiseren?
- 4 Hebben wij islamitische leerlingen op school? Is er bijvoorbeeld een iftarmaaltijd tijdens de ramadan? Of als er leerlingen zijn met een andere levensbeschouwing: hebben we daar aandacht voor?
- 5 Maak met je groepje een nieuw voorstel voor een inclusiever vieringenbeleid van de school. Zorg ervoor dat je een haalbaar voorstel schrijft. Een idee kan zijn om elk jaar, naast bepaalde vieringen die jullie willen laten bestaan (zoals het kerstdiner), telkens aan een ander feest aandacht te geven uit een andere religie of levensbeschouwing. Ook kan het een idee zijn om juist aan niet-religieuze dagen, zoals de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie, aandacht te geven in de hele school. Een ander idee is om Kerstmis bijvoorbeeld breder en inclusiever neer te zetten, zodat ook andere feesten daar een plek in krijgen die hetzelfde thema centraal stellen (zoals Chanoeka en Divali, waarbij ook het thema 'licht' centraal staat). Of je combineert feestdagen tijdens 'seizoensfeesten': welke feesten zijn er allemaal bijvoorbeeld in de lente? Etc.
- 6 Bonuspunten: zorg ervoor dat het plan er mooi uit ziet (op een mooie gekleurde poster bijvoorbeeld, of in een mooie PowerPointpresentatie).

Zorg ervoor dat je de leerlingen bij bovenstaande vragen en opdrachten goed begeleidt door veel rond te lopen en te helpen.

Benodigheden

- fysiek of online: de inclusieve feest- en gedenkdagenkalender *Openbare scholen – waar verhalen samenkomen* (hier te bestellen en hier online te bekijken)
- digibord met geluid
- meerdere devices (laptop of tablet), zodat groepjes van 3 à 4 leerlingen er een hebben
- meerdere A3-velen, zodat groepjes van 3 à 4 leerlingen er een hebben
- meerdere pennen/stiften
- jaaroverzicht van het vieringenbeleid van de school, uitgeprint op verschillende blaadjes, zodat de leerlingen daar in groepjes mee aan de slag kunnen

STAP 6

Groepjes presenteren verbeterplannen vieringenbeleid

De groepjes presenteren hun plan voor het inclusievere vieringenbeleid. Let op: vertel de leerlingen dat we na de presentaties democratisch gaan stemmen over de vraag welk plan we het beste vinden en waarom. Dus ze mogen notities maken tijdens de presentaties van de anderen. Gelet kan worden op creativiteit en hoe inclusief het nieuwe vieringenbeleid daadwerkelijk is.

Stemmen op het beste plan

Laat de leerlingen vervolgens democratisch stemmen welk verbeterplan zij het beste vinden (en laat ze ook toelichten waarom). Het groepje met het winnende plan mag het gaan presenteren aan de directeur en de ouderraad (volgende stap in het lesplan).

STAP 7

Het winnende plan wordt gedeeld met de directie en ouderraad

Om de cirkel rond te maken, kan het groepje met het winnende plan hun ideeën gaan presenteren aan de directie en de ouderraad. Help de leerlingen in het maken van een afspraak hiervoor. Mochten er meerdere klassen met deze lesbrief hebben gewerkt en er dus meerdere verbeterplannen zijn, dan kan het presenteren aan de directie en ouderraad gezamenlijk met deze andere klassen worden georganiseerd. Veel plezier!

Belangrijke vraag

Hebben we misschien leerlingen in de klas met een bepaalde levensbeschouwelijke achtergrond (bijvoorbeeld islamitisch, joods, christelijk, hindoeïstisch, boeddhistisch of humanistisch?) die hier meer over kunnen delen met de rest van de klas? Zouden deze kinderen het leuk vinden om hier iets over te vertellen / foto's of voorwerpen van thuis mee te nemen, etc.?